N° 74.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 13 SEPTEMBER 185[illegible]

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den September.

Laatstleden Maandag hebben in het kamp van Chalons onder het bevel des Keizers de eerste groote manoeuvres plaats gehad. Des morgens ten elf ure kwamen de troepen bijeen en leverden, toen zij zich in beweging stelden, een heerlijk schouwspel op. Er werd ondersteld, dat het kamp werd aangevallen door een van Suippes vertrokken legerkorps, dat zich naar het dorp Grand-Mourmelon rigtte om het kamp van de linker zijde aan te tasten. Zoodra men geacht werd den vijand te naderen, vormde eene brigade ligte kavallerie, regts en links geflankeerd door eene batterij rijdende artillerie, de voorhoede, terwijl de troepen zich in bataille schaarden, waarna de strijd een aanvang nam, wat tot de schoonste manoeuvres aanleiding gaf. De Keizer was zeer voldaan over de troepen. — Woensdag en Vrijdag zouden weder onder het opperbevel des Keizers groote manoeuvres plaats hebben.

— Terwijl de dagbladen zich verdiepen in bespiegelingen over den vermoedelijken invloed der aanstaande ontmoeting van Keizer *Napoleon* en Keizer *Alexander* op de staatkundige aangelegenheden van Europa en inzonderheid op het Engelsch-Fransche bondgenootschap, wordt door den officielen *Moniteur* van Frankrijk berigt dat de Hertog van Cambridge, de neef van Koningin *Victoria* en opperbevelhebber der Britsche landmagt, eerstdaags den Keizer in het kamp van Chalons zal bezoeken. —

— Bij een besluit van Keizer *Napoleon* van 19 Mei jl. hetwelk thans eerst is openbaar gemaakt, heeft eene maatschappij van Engelsche en andere ondernemers vergunning bekomen om van de Fransche kust nabij Bordeaux eene onderzeesche telegraaphlinie tot verbinding van Frankrijk en Amerika te doen uitgaan, en om die linie gedurende veertig jaren overeenkomstig de bepalingen der daarvoor vastgestelde overeenkomst te exploiteren. Deze overeenkomst zal vervallen, wanneer de linie niet binnen drie jaren tijds voltooid en in werking is, of indien zij, na in werking gebragt te zijn, langer dan een jaar stil staat. Hierbij heeft het Fransche gouvernement zich uitdrukkelijk het regt voorbehouden om concessie tot het aanleggen van telegraaphlijnen tusschen Amerika en andere punten der Fransche kust te verleenen.

— Het schijnt thans zeker, dat de generaal *Cavaignac* besloten heeft in de aanstaande zitting van het Wetgevend Ligchaam den eed als gedeputeerde niet af te leggen.

— Het geschorste dagblad *Assemblée Nationale* heeft gisteren zijne uitgave hervat onder den titel van *le Spectateur*.

— Een der ministeriele bladen van Parijs, de *Pays*, behelst het volgende: »Uit Algerie wordt ons, van den 3den dezer, geschreven dat de vrede in Kabylie geheel hersteld is, onze soldaten verkeeren thans met de bevolking dier landstreek op eenen goeden voet, en niets is die betrekking komen storen. De Kabylen houden stipt hun woord, en onze officieren bezoeken ongehinderd alle punten des lands. De werkzaamheden tot het aanleggen van de groote heirbaan zijn door onze troepen voortgezet, en de toegang tot het hart van dat woeste gebergte is thans verzekerd. Er wordt een fort, hetwelk den naam des Keizers zal dragen, gebouwd; men vordert hiermede schielijk, en vóór het einde van het schoone jaargetijde zullen alle gebouwen tot huisvesting en verpleging der troepen gereed zijn. Het nieuw veroverde grondgebied is onder het bevel van eenen militairen Kommandant gesteld.«

— In het officiele dagblad van Rome leest men thans den tekst van het tusschen den Roomschen Stoel en het Wurtembergsche gouvernement gesloten concordaat. De hoofdinhoud en strekking dier overeenkomst zijn reeds door mededeelingen in het officiele dagblad van Wurtemberg bekend. Onder de bijzondere bepalingen wordt de volgende door het Parijsche *Journal des Debats* opmerkelijk geacht: »Met het oog op de tijdsomstandigheden vergunt Zijne Heiligheid, dat de wereldlijke regter kennis neme van zaken rakende louter burgerlijke belangen der geestelijkheid, zoo als contracten, schulden en nalatenschappen. Om dezelfde reden laat de Heilige Stoel toe, dat in zake van geestelijken, die beschuldigd zijn van eenig volgens 's lands wet strafbaar misdrijf, door leeken regt gesproken worde.« Hieruit leidt het genoemde blad af, dat de gelijkheid der ingezetenen voor de wet door den Roomschen Stoel nog niet goedgekeurd, maar alleen wegens redenen van tijdelijken aard gedoogd wordt.

— De Parijsche *Patrie* zegt: »Nadere berigten uit Konstantinopel bevestigen de tijding dat *Reschid*-Pacha, de gewezen groot-visier, nu ook uit de betrekking van voorzitter van den rijksraad ontzet is. Als zijn opvolger in dat ambt wordt *Fuad*-Pacha genoemd. De aftreding van Reschid zal, naar het schijnt, niet door andere wijzigingen in de zamenstelling van het Turksche kabinet gevolgd worden.

— Te Parijs is per telegraaph berigt ontvangen dat de herziening der kiezerslijsten in Moldavie overeenkomstig de oorspronkelijke voorschriften van de Porte en de daaraan door de Europesche commissie gegeven uitlegging had plaats gehad, en dat door den Kaimakam een besluit was uitgevaardigd waarbij de kiezers te Jassy opgeroepen werden om den 10den dezer hunne stemmen uit te brengen.

Volgens dat berigt was de bevolking van Moldavie over de laatstelijk gemaakte beschikkingen ten aanzien der verkiezingen algemeen tevreden; er werden althans geene klagten gehoord, en een ieder scheen den uitslag met vertrouwen te gemoet te zien.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den September.

Een telegraphisch berigt uit Kopenhagen van den 8sten dezer meldt dat de Koning zich den 20sten dezer op reis zal begeven om Jutland en Sleeswijk te bezoeken, en dat de wetgevende kamers van het eigenlijk gezegde Denemarken onverwachts opgeroepen zijn, om den 30sten dezer maand te vergaderen.

In welk verband dit een en ander staat met den te verwachten uitslag van de beraadslaging der Holsteinsche kamer, blijkt nog niet.

De Holsteinsche Stenden hebben, in hunne Dingsdag gehouden vergadering, het voorstel der commissie, tot verwerping der Regeringsvoorstellen wegens de Staatsregeling, eenparig, de heer *Bargum* alleen uitgezonderd, aangenomen.

Zoowel te Drammen als te Sandsborg in Noorwegen hebben in den nacht van 31 Augustus op 1 September zware branden gewoed. In eerstgenoemde plaats werden 40 huizen, waaronder eenige vol kostbare goederen, de prooi der vlammen.

— Ook de Keizerin van Rusland zal zich tijdens de ontmoeting der beide Keizers te Stutgard bevinden. Den 17 dezer komt keizer *Alexander* naar Darmstadt, waar de Keizerin thans nog is, en vertrekt den 24 dezer, door haar vergezeld, naar de Wurtembergsche hoofdstad.

Na de terugkomst des Keizers en der Keizerin te Petersburg, die over eene maand te gemoet wordt gezien, zullen zij eene pelgrimsreis naar de heilige katakomben te Kiew maken en over Moskou naar eerstgenoemde hoofdstad terugkeeren.

— Volgens telegraphisch berigt uit Warschau bevond Keizer *Alexander* zich eergisteren te Skiernewice, ging gisteren naar Nieuw Alexandrie en heden naar Iwangorod. Morgen woont hij een groot bal bij, door den Vorst Stadhouder te Warschau te geven, begeeft zich Zaturdag naar Modlin en zet Zondag zijne reis naar Duitschland voort.

— Dezer dagen is gemeld dat in het zuidwestelijke gedeelte van het koningrijk Polen troepen zamengetrokken waren. »Omtrent dezen maatregel ontvangt men thans eene voldoende verklaring. Het is namelijk het voornemen van Keizer *Alexander*, die troepen in oogenschouw te nemen op zijne reis over Warschau naar Duitschland, en er zijn detachementen kavalerie gezonden naar het naast bij de Oostenrijksche grenzen gelegen punt, waarover Zijne Majesteit per spoortrein naar Berlijn zal reizen.«

— De groote maatschappij, welke voor de daarstelling van het Russische spoorwegnet gevormd is, heeft de werkzaamheden op eenige punten met kracht aangevangen, en den 2den Augustus jl. is reeds een gedeelte der westelijke spoorweglinie, rakende van St. Petersburg tot Luga (een afstand van 128 wersten of 137 kilometers), plegtig ingewijd. Daarbij heeft de Fransche ingenieur, die met de leiding der werkzaamheden belast is, eenen toast op de Russische ingenieurs uitgebragt en de door hen aan de maatschappij bewezene diensten geroemd. Men hoopte dat een nieuw gedeelte dier linie, dat van Luga tot Pskow, tegen het einde van den winter voor het verkeer opengesteld zou kunnen worden, en dat St. Petersburg met het begin van het jaar 1860 in onafgebroken spoorwegcommunicatie met Koningsberg en alle andere hoofdsteden van Europa zou staan.

— De 77ste verjaardag des Konings van Wurtemberg, die den 6 dezer in volmaakten welstand van Biarritz in zijne hoofdstad terugkeerde, zal, in verband met de verwachte vorstelijke bezoeken, buitengemeen luisterrijk worden gevierd. Ook Hoogstdeszelfs dochter, de Koningin der Nederlanden, wordt tegen de helft dezer maand verwacht. De Keizer en de Keizerin van Rusland zullen, bij hunne aankomst, aanvankelijk in de villa van den Kroonprins verblijf houden.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den September.

Zaturdag jl. is te Woolwich onverwacht bevel uit Londen gekomen om ten spoedigste nog meer artillerie naar Indie te zenden. Vroeger was bevel ontvangen om 1550 artilleristen, benevens hunne officieren en onderofficieren, naar Indie in te schepen, en daarvan zijn thans 650 man te Woolwich gereed om scheep te gaan. Buitendien moeten nu nog 1350 artilleristen, voerlieden en vuurwerkmakers, met het noodige getal officieren en onderofficieren, naar Indie gaan, voorzien met al het voor eene belegering vereischte materieel, en bepaaldelijk met het geschut hetwelk in de Krim als belegeringstrein gediend heeft. In afwachting van het tijdstip, waarop zij zullen kunnen scheep gaan, worden deze manschappen in de behandeling van grof geschut geoefend.

— De *Morning Post* regtvaardigt het bewind in Indie tegen het verwijt dat het de vrijheid der drukpers heeft gestremd, en brengt de volgende zinsnede uit de *Parsee Reformer* ten bewijze der houding bij, welke sommige dagbladen hadden aangenomen: „O Heer! de Engelschen ondervinden thans een bewijs uwer magt! Gisteren nog stonden zij op den hoogsten top van magt, heden zijn zij met bloed overdekt en vlugtende. Ofschoon nog 300,000 in Indie sterk, zijn zij als lafaards lijfsbehoud komen afsmeeken. Zij vergeten hunne draagbaren en rijtuigen, om, zonder schoeisels of hoeden, zich in het riet te versteken. Hunne huizen verlatende hebben zij eene schuilplaats bij de gemeenste lieden afgesmeekt, en hunne magt in den loop latende zijn zij in handen van stroopers gevallen. Hoe weinig, o Engelschen! hadt gij vermoed dat de nieuwe Koning den troon van Delhi met al den luister van een *Nadir*-shah, een *Baber* of een *Tamerlan* bestijgen zou!"

— Het geschenk van Keizer *Napoleon* ten behoeve der slagtoffers in Indie, ging vergezeld van het volgende schrijven aan den Franschen gezant te Londen, hetwelk door dezen bij het overbrengen der gift aan den lordmeijer medegedeeld is:

„Ik zend hiernevens 1000 ponden sterling als mijne persoonlijke bijdrage voor de officieren en soldaten, die in Indie zoo veel geleden hebben. Tevens zend ik 400 p. st., zijnde het bedrag der inschrijving onder de keizerlijke garde. De edelmoedige giften van de Koningin en van het Engelsche volk tijdens de Fransche overstroomingen hebben wij niet vergeten."

De Fransche gezant heeft daarbij voor zich eene gift van 100 p. st. gevoegd.

— In Engeland wordt, gelijk men weet, op kosten eener particuliere maatschappij een stoomschip van ongemeene grootte, de *Great Eastern*, gebouwd, hetwelk naar het plan der ontwerpers in snelheid van vaart de beste stoomschepen overtreffen moet, en zoo veel steenkolen te gelijk zal kunnen innemen, dat het langdurige reizen kan doen zonder zijnen voorraad brandstof uit te putten, terwijl het nog genoegzame ruimte overhoudt om voor het vervoeren van een zeer groot aantal personen en vele goederen geschikt te worden. Het bouwen van dit zeegevaarte vordert thans schielijk, en waarschijnlijk zal het in de eerste dagen der volgende maand te water gelaten worden, zoodat het tegen het eind dezes jaars zijne eerste reis zou kunnen ondernemen. Het zal voorzien zijn van eene schroef en van raderen, welke wanneer zij alle te gelijk met volle magt werken, eene kracht van niet minder dan 11,500 paarden zullen uitoefenen, waarvoor omstreeks 250 tonnen steenkolen dagelijks zullen noodig zijn. Buitendien zal het vaartuig zes masten hebben. De bemanning zal uit 400 personen bestaan. De geheele zwaarte van het schip wordt op 12,375 tonnen berekend.

— Den 6den dezer is te Londen de zesde jaarlijksche vergadering van Mormoniten gehouden. Er waren des morgens omtrent zes honderd, en des avonds ruim duizend personen aanwezig, meestal, naar hun uiterlijk te oordeelen, tot die secte behoorende.

De *Times* zegt dat de meerderheid van het gansche aantal leden dier secte, en naar de opgave van eenen deskundige negen tiende gedeelten daarvan, uit Engeland, Schotland of Wales afkomstig zijn. Dat zoo vele leden van de Anglicaansche Kerk en van de kerkgenootschappen der dissenters tot die afschuwelijke secte konden overgaan, is naar het oordeel van het genoemde blad eene omstandigheid, welke geen gunstigen dunk van de werkzaamheid der Anglicaansche en andere geestelijken geeft.

— Te Belfast, in Ierland, zijn jl. Zondag grove wanordelijkheden voorgevallen. Eenige Protestantsche geestelijken hadden aldaar, in navolging van hetgeen te Londen geschiedde, in de open lucht predicatien gehouden, met het doel om ook op de lagere volksklasse, die zelden ter kerke gaat, invloed uit te oefenen. Dat mishaagde aan de meerendeels Katholijke bevolking der stad, welke door het aandenken aan Ierlands verovering door de Protestanten nog te meer tot onverdraagzaamheid gestemd is; en van dien kant deden zich bedreigingen en waarschuwingen hooren; maar aan den anderen kant achtte men het daarom nog te meer noodig met de openbare prediking voort te gaan, ten einde zijn onbetwistbaar regt te handhaven. Toen nu jl. Zondag een geestelijke van de Presbyteriaansche secte in de open lucht predikte, werd de vergadering door het Roomsche gepeupel aangevallen; de Protestanten verdedigden zich krachtdadig, en zoo is de predicatie voortgezet en ten einde gebragt, terwijl in de nabijheid gevochten werd, tot dat de troepen tusschen beide kwamen en met het gebruik ook van vuurwapenen de orde herstelden.

De *Times*, de *Globe* en andere liberale Engelsche bladen van Protestantsche denkwijze berispen de Protestantsche ijveraars, die door openbare vertooningen zonder noodzaak de bevolking van een meerendeels Katholijk land in het harnas gejaagd hebben. Dit is in het oog van de *Times* evenzeer een blijk van dweepzucht, als het houden van Katholijke processien in een meerendeels Protestantsch land zou zijn.

— De volgende bijzonderheid uit brieven wegens de gebeurtenissen in Indie herinnert sommige tooneelen uit de oude geschiedenis: Tijdens de slagting te Jhansi waren de kapiteins *Gordon* en *Skene*, benevens de echtgenoot van dezen laatsten, van den aanvang des opstands af, met eenige bedienden binnen eenen kleinen ronden toren geweken, in welken *Gordon* een waar arsenaal van geweren en revolvers had. Hij en *Skene* schoten de opstandelingen zoo snel neder als zij hunne geweren lossen konden, welke door mevrouw *Skene* geladen werden. Hun schot miste, volgens de getuigenis der bedienden, nooit. Zij doodden minstens 37 rebellen, de gekwetsten niet medegerekend. Maar eindelijk voerden de muitelingen ladders aan en begonnen den toren binnen te dringen. *Gordon* werd door een kogel aan het voorhoofd getroffen en stortte dood neder. Toen omhelsde *Skene* zijne vrouw, joeg vervolgens eerst haar en daarna zich zelven een kogel door het hoofd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den September.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 7den September 1857, wordt aan den magazijnmeester der marine te Vlissingen *W. C. Story*, op zijn daartoe gedaan verzoek eervol ontslag verleend; alsmede aan den luitenant ter zee der 2de klasse *G. C. Kooijker*, thans dienende op Zijner Majesteits korvet *Prins Maurits der Nederlanden*, in de West-Indien.

— Bij Koninklijk besluit van den 2den September 1857, nº. 56, is de heer *R. K. van der Palm*, civiel ingenieur, benoemd tot adspirant-ingenieur van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch Indie.

— Het vertrek van H. M. de Koningin naar Wurtemburg blijft op aanstaanden maandag bepaald. Het gevolg van H. M. zal bestaan uit de hofdames freules *van Zuylen van Nyevelt* en *van Asbeck* en den kamerheer jhr. *Tindal* en Hoogstderzelver secretaris, den heer *Wekherlin*. H. M. zal ook, naar men verneemt, een bezoek brengen aan het Hof van Baden en moet voornemens zijn in de tweede helft der maand November in de residentie terug te keeren.

— Aan den heer dr. *W. H. de Vriese*, hoogleeraar in de kruidkunde te Leyden, is onlangs bij Koninklijk besluit, voor den tijd van drie jaren, eene zending naar Neêrl. Indië opgedragen in het belang van de cultures, bijzonder op het eiland Java. Wij vernemen, dat dit besluit genomen is uit overweging van de noodzakelijkheid, om een wetenschappelijk onderzoek in te stellen naar den staat der cultures in Neêrl. Indië, bijzonder op het genoemde eiland, en naar de middelen, welke geschikt zijn om deze, in het vereenigd belang van Nederland en zijne bezittingen in het Oosten, te ontwikkelen. Tevens zou hem zijn aanbevolen, op te sporen en aan te toonen, welke op Java thans nog niet of niet algemeen ingevoerde producten aldaar met vrucht zouden kunnen worden geteeld. Deze zending, hoezeer in belangrijkheid minder uitgebreid, doet eenigzins denken aan die, welke in 1815 aan den hoogleeraar *Reinwardt* werd opgedragen. Het is intusschen te hopen, dat deze nieuwe zending voor onze Oostindische bezittingen en voor de wetenschap meer uitkomsten zal opleveren, dan met die vroegere het geval is geweest; en dit mag men met gerustheid verwachten, zoowel omdat, naar ons bekend is, niemand meer dan de heer *de Vriese*, zelf het betreurt, dat de heer *Reinwardt* nooit heeft kunnen besluiten, het verslag zijner zending openbaar te maken, en zich beijvert, uit de nalatenschap van zijn voormaligen leermeester aan het licht te brengen alles wat nog van wetenschappelijke belang mag worden beschouwd; — als omdat, wanneer wij verder omtrent den inhoud van het besluit zijner benoeming juist onderrigt zijn, hem bepaald zou zijn opgedragen om binnen den tijd van twee jaren na zijne terugkomst in Nederland, een beredeneerd verslag zijner bevindingen in Neêrl. Indie aan de Regering aan te bieden, vergezeld van zoodanige uitgewerkte voorstellen, als waartoe hij, in hetgeen hij tijdens zijne zending zal hebben opgemerkt, aanleiding zal hebben gevonden.

— Bij besluit van den 4 September 1857, No. 68, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw de heeren Jhr. Mr. *D. A. Junius van Hemert*, resident van Batavia, en *D. F. Schaap*, resident van Bagelen.

Bij besluit van den 4 September 1857, No. 51, heeft Zijne Majesteit, tot belooning, dergenen die zich bij de in de maand April jl. plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen in de marga Semendo (residentie Palembang) hebben onderscheiden, goedgevonden, 1°. te benoemen tot ridder van de 4de klasse der Militaire Willems-orde, den luitenant-kolonel der infanterie in Oost-Indie *W. Lammerée*; den kapitein der genie en sapeurs in Oost-Indie *H. Rietveld*; de 2de luitenants *F. A. J. Perié* en *P. E. F. A. von Mauntz* en de korporaals *L. A. Schluter* en *C. Dievorst*, — van de infanterie in Oost-indie; 2°. bij afzonderlijke dagorders, zoo in Nederland als in Oost-Indie, eervol te doen vermelden den Officier van gezondheid der 3de klasse bij de militaire geneeskundige dienst in Oost-Indie *C. D. T. Husemann*.

Bij besluit van den 7den September 1857, nº. 51, heeft Zijne Majesteit, tot belooning dergenen die zich bij de krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo in 1857 hebben onderscheiden, goedgevonden, te benoemen tot ridders van de 4de klasse van de Militaire Willems-orde: den luitenant-ter-zee der 1ste klasse *A. A. A. Gevers*, kommandant van Zijner Majesteit stoomschip *Onrust*; den 2den luitenant *F. A. Schiebelhout*

en de fuseliers *J. Agten* en *C. van der Veer*; de drie laatstgenoemden van het wapen der infanterie in Oost-Indie.

— Men verneemt, dat door den Commissaris des Konings afwijzend is beschikt op het adres, aan hem opgezonden door een aantal notabele ingezetenen te Dordrecht, waarbij zij zich beklagen over de voorgenomene algemeene herziening van den eersten grondslag van het personeel te dier stede.

— Uit 's Hertogenbosch wordt gemeld dat, nadat de troepen de bevolene opstelling hadden aangenomen, de zamengestelde brigade. II. Woensdag morgen ten 8 ure naar het kamp *Willem II* rukte. Daar gekomen, voerde de luitenant-kolonel *van Hoey Schilthouwer* het bevel over de vijf bataillons infanterie die door hem in de linieschool werden geoefend, terwijl de kavallerie en rijdende artillerie werd gekommandeerd door de luitenant-kolonel baron *van der Duin van Maasdam*, die de beide wapens vereenigd deed manoeuvreren.

— Woensdag l. bij het uitvoeren der groote manoeuvres in de vlakte van Waalsdorp, hebben twee dragonders belangrijke verwondingen gekregen. De een heeft aan zijn been ernstige kneuzingen bekomen, doordien zijn paard is nedergestort. De andere heeft, insgelijks door het nederstorten van het paard, met zijne sabel eene wonde aan de kin bekomen. Beide zijn naar het hospitaal vervoerd.

— Men meldt uit Bergenopzoom, 8 September: »Gisteren avond arriveerde alhier de heer officier van justitie en de luit. der marechaussée uit Breda, ten einde zoo men zegt heden te Ossendrecht met eenige marechaussées te paard tegenwoordig te zijn bij gelegenheid van de processie naar Berendrecht, in Belgie, die zoo als gewoonlijk jaarlijks op den 8sten Sept. aldaar plaats heeft."

— Uit Tilburg wordt gemeld, 8 September. »Heden voormiddag is alhier aangekomen de heer Officier van justitie, te 's Hertogenbosch, vergezeld van den heer regter-commissaris, Mr. *van Beusekom*, en een beëedigd klerk bij de arrondissements-regt aldaar, ten einde een geregtelijk onderzoek in te stellen naar den brand, welke op 31 Augustus aan de parochie het Goirke alhier heeft plaats gehad.

— In de *N. Rott. Ct.* komt een art. voor uit 's Bosch, waarin wordt gemeld, dat de dienstdoende schutterij te 's Bosch werkelijk rustende is. Sedert 1855 weigert de raad dier stad, kleedingstukken aan te koopen voor hen, die geene eigene uniform kunnen betalen. Bij het opkomen der schutters veroorzaakte dit de grootste ongeregeldheid, want de meeste nieuwe schutters kwamen in hunne burgerkleeding op, en werden na het appel weder naar huis gezonden. De zaken bleven dit jaar dezelfde, waarom de kommandant der schutterij geweigerd heeft voortaan zijn ongekleed bataillon meer in de wapenen te roepen, en dit het gansche jaar 1857 heeft volgehouden.

— Naar men verneemt heeft er in de afgeloopene week te Weert (hertogdom Limburg) eene bijeenkomst plaats gehad van Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken en de Commissarissen des Konings in Noord-brabant en Limburg en zou aldaar gehandeld zijn over de zoo dikwerf besprokene aftappingen uit het kanaal de Zuid-Willemsvaart ten behoeve der Belgische irrigatiën.

— Ll. Zondag is te Utrecht in 72jarigen ouderdom overleden de heer mr. *A. van Goudoever*, rustend hoogleeraar in de letteren aan de Hoogeschool te Utrecht.

— Het *Friesch Weekblad* meldt, uit eene goede bron te hebben vernomen, dat de zaak van den Noorderspoorweg, laastelijk eenige stagnatie hebbende ondervonden door zeer ongunstige rapporten daaromtrent uit Holland van de zich voor genoemd einde gevormd hebbende industriele combinatie, thans weder met ernst wordt doorgezet, zoodat het project in den loop dezer maand aan de overweging der hooge regering, te gelijk met het waarborgskapitaal zal worden aangeboden. Het blad voegt er bij, dat, zoo deze voor ons geheele vaderland zoo hoogst wenschelijke zaak, vooral in sommige onzer gewesten, geene onvergeeflijke tegenwerking vond, misschien reeds menige zegen er van door de noordelijke provincien in de eerste plaats zou zijn ondervonden.

— Laatstl. Zondag zijn te Zwolle drie Russen aangekomen, die hun land hebben verlaten met het doel om de nijverheid en den technischen vooruitgang van eenige andere landen te onderzoeken. Bedoelde personen hebben gedurende hun tweedaagsch verblijf aldaar van vele machinerien teekeningen vervaardigd, fabrieken en trafieken opgenomen en de belangrijkste producten van onzen bodem verzameld. Zij hebben reeds het grootste gedeelte der provincie Overijssel bezocht, en zullen zich waarschijnlijk tot den zomer van 1858 in Nederland ophouden.

— In de residentie zijn aangekomen de zes jeugdige Egyptenaren, die deze week ook Amsterdam bezocht hebben.

— Men leest in het Nieuw. Amst. Handels- en Effectenblad het volgende: »Men meldt ons, dat men met het regtsgeding in zake de Maleijers nog al verlegen zit. Tot dus ver namelijk, heeft men geen meerderjarigen persoon kunnen vinden, in staat om als tolk voor al de Maleische gedetineerden te dienen. Vooral vindt men moeijelijkheid in het overbrengen der acte van beschuldiging in de taal, die voor allen verstaanbaar is, daar het verschillend dialect der Maleische taal, hetwelk door de gevangenen wordt gesproken, hier te lande niet schijnt beoefend te worden. De pogingen van een leeraar der Delftsche Akademie, om zich bij de Maleijers verstaanbaar te maken, moeten slechts bij zes hunner gelukt zijn; en de oproeping, die in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* voorkomt van een meerderjarig persoon, in staat om Nederduitsche stukken in de Maleische taal over te brengen, is nu de uiterste poging, welke het openbaar ministerie heeft aangewend, om tot oplossing van het vraagstuk te geraken. Wordt zoodanig persoon niet gevonden, dan moet het twijfelachtig zijn, of de zaak wel voor eerst voortgang kunne hebben; daar de beschuldigden toch in ieder geval bekend moeten gemaakt worden met hetgeen hun ten laste wordt gelegd, moeten hunne verklaringen kunnen worden begrepen, en moet hun die der getuigen worden vertolkt.

— Zaturdag middag, omstreeks 2 ure, brak boven Winschoten eensklaps een zwaar onweder los, van een hevigen stortregen vergezeld; de bliksem sloeg in den rog- en pelmolen van de Wed. *Buurma* aldaar. De eene zijde van den molen werd geheel verbrijzeld zonder dat er brand ontstond. De stukken vlogen met groot geweld een eind weg en boorden zich als 't ware in den grond. Twee zonen der weduwe en haar knecht werden doodelijk getroffen; de eene zoon is reeds aan de gevolgen overleden en de andere verkeert nog in zorgelijken toestand; ook de knecht is zwaar, ofschoon minder gevaarlijk, gewond. De molen was van geen bliksemafleider voorzien.

— Ll. zondag namiddag reed eene moeder uit Ide (gemeente Vries) met haar zuigeling naar de kerk te Vries, om het kind te laten doopen. Onderweg was het kind lastig, zoodat zij het de borst gaf en zich daarna verheugde, dat het zoo gerust sliep. Te Vries komende wilde zij het kind uit den wagen aan haren man overreiken, doch ontdekte toen tot hare groote ontsteltenis, dat het kind overleden was en zij een lijkje in haren arm had. Dadelijk ingeroepen geneeskundige hulp bleek overbodig te zijn; het kind was of aan stuipen overleden of aan de borst van de moeder gestikt.

Op Zondag den 13den September zal in het Pavilloen van het Valkenberg en in de Societeit Casino, door het Muziek-korps van het 5de regement Infanterie, onder Directie van den Heer *Hörmann*, het navolgend programma worden uitgevoerd:

1. Marche triomphale par *P. Wijmersch*; 2. Polonaise favorite, par *Kuffner*; 3. Air pour Saxhorn Soprano de l'Opéra La Marquise; 4. Rêveries mélodieuses et populaires, Charivari par *Hörmann*; 5. Les échos de Stolzenfels, Walse par *Labitzky* (1re exécution); 6. Choeur des Pélerins de l'Opéra Jérusalem; 7. Flora-Galop de *Labitzky*; 8. Das Bild der Rose.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 6 Sept. tot en met 12 Sept. 1857. 5 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 6 Sept. tot en met 12 Sept. 1857. 5 Huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 6 Sept. tot en met 12 Sept. 1857. 4 mann. 6 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 11 September.

TARWE prijshoudend met goeden handel: 129 ℔ witb. Poolsche *f* 380; 130 ℔ bonte dito *f* 375; 125 ℔ dito *f* 354; 129 ℔ dito *f* 360; 126 ℔ dito *f* 370; 125 ℔ gel. dito *f* 305; 135, 136 ℔ N. Nassaud. *f* 371, 375; 125 ℔ Jar. Elve *f* 275.

ROGGE nagenoeg onveranderd, 123 ℔ Pruissische *f* 217; 123 ℔ Rostocker *f* 215; 118 ℔ Petersb. *f* 201.

GERST ruim prijshoudend, 113 ℔ Stettin *f* 215; 109 ℔ fijne Zweeds. *f* 190; 101, 102, 105 ℔ N. Vriessche Winter *f* 198, 200, 210.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD hooger betaald, Mecklenburger Rubs 74 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren dadelijk $79^1/_2$ P. vl.; in Sept. 80 P. vl.; in Oct. $80^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD een doen, in veiling 104, 105 ℔ Koningsberger *f* $11^1/_8$.

RAAPOLIE prijshoudend, op 6/w. *f* 47, vlieg. *f* $45^3/_4$ à 46, 1 Oct. *f* 46; 1 Nov. *f* $46^1/_4$ à $^1/_2$; 1 Dec. *f* $46^1/_2$ à $^3/_4$; 1 Mei *f* $46^3/_4$ à 47.

LIJNOLIE dadelijk als voren, op levering flaauwer; op 6/w. *f* 46, vlieg. *f* $44^3/_4$; 1 Oct. *f* $44^1/_4$; 1 Nov. en Dec. *f* 44.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* $51^3/_4$, vlieg. *f* 49.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 92 à *f* 96.

LIJNKOEKEN, per 104 st. *f* $11^1/_2$ à *f* $14^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 11 SEPTEMBER 1857.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 11,30	tot *f* 11,50.
Het dito dito Rogge Oude	» » 6,60	» » 6,65.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,75	» » 6,80.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 0,00.
Een dito pond Boter	» » 0,00	» » 1,14.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 1,90	» » 2,10.
Het 1000 Eiken Telhout		» 3,00.
Het 1000 Doof Hout		» 2,75.
De kar Spaanders		» 4,10.
De » Struiken		» 4,50.
De 100 Mutsaard		» 5.00

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $63^1/_2$, $^9/_{16}$, $^1/_2$; 3 pCt. 77; 4 pCt. 97, $^1/_{16}$; Amort. Sijnd. $3^1/_2$ pCt. $91^1/_2$; Handelm. $155^1/_8$, $^3/_4$, $^1/_4$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $52^1/_2$. Rusland 5 pCt. $105^1/_8$; dito 1828—29 $104^1/_8$; 4 pCt. 1840 87; 4 pCt. bij Stieglitz $86^5/_8$; 5 pCt. 1855 $101^3/_8$, $^1/_2$, $^3/_8$; Spanje $1^1/_2$ pCt. $28^1/_4$, $^5/_{16}$; 3 pCt. Buitenl. $42^3/_8$; 3 pCt. Binnenl. $37^9/_{16}$; Portugezen te Londen 3 pCt. $45^3/_8$, $^7/_{16}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 74, $^1/_{16}$, 74; Zilver Nat. 5 pCt. $76^1/_4$, $^3/_8$, $^1/_4$; Zilver 5 pCt. 1849—54, $86^9/_{16}$; $2^1/_2$ pCt. $38^3/_8$, $^7/_{16}$.

Advertentiën.

J. B. WALLAGH,

DENTISTE, Gebreveteerd van Z. M. den Koning,

heeft de eer te berigten, dat hij alhier is gearriveerd, ten einde zijne geëerde abonnés te bedienen, en te spreken of te ontbieden is over het vervaardigen van **KUNSTTANDEN**, en voorts over alles wat tot het Chirurgicale en Mechanieke van zijn vak behoort.

Is gelogeerd bij den Heer VERMUNT in het Hotel *de Zwaan*, en blijft uiterlijk tot *Donderdag* aanstaande.

, Tegen billijke vergoeding wordt in een fatsoenlijk Gezin van twee menschen aangeboden: Inwoning en huisselijk verkeer met vrije Kamers en Kost — dit laatste echter naar verkiezing — voor een of twee Personen. Van eene zeer goede behandeling kan men zich verzekerd houden. Adres *franco*, onder de Letter E, bij de Uitgevers dezer.

, Het POLDERBESTUUR van de *Hooge* en *Lage Vugt* onder *Teteringen*, roept bij deze op, alle stemgeregtigde Ingelanders van dien Polder, tot bijwoning der ALGEMEENE VERGADERING op *Donderdag den 24. dezer*, des namiddags ten *drie ure*, in de Herberg van de Kinderen C. VERDAASDONK, bij de Kerk te *Teteringen*, ten einde de Rekening wegens de gehoudene Administratie van dien Polder over 1856 op te nemen en verder gevolg te geven aan het bepaalde bij Art. 9 en 44 van het Reglement op het beheer der Polder in *Noordbrabant*, alsmede over de belangen van den Polders te beraadslagen.

Terwijl bovengemelde Rekening van heden af, gedurende 14 dagen, op de gewone Kantoor-uren ter Secretarij der Gemeenten voor de Ingelanders zal ter visie liggen.

TETERINGEN, den 9. September 1857.

Namens het Polderbestuur voornoemd,

De Secretaris-Penningmeester,

J. v. GINNEKEN.

SPOORWEG VAN ANTWERPEN NAAR ROTTERDAM.

SEPTEMBER 1857.

PLEIZIERTREINEN

tusschen *Breda* en *Antwerpen*.

Vertrek van *Breda*: des Zondags 6 u. 50 m. 's morgens.

» » *Antwerpen*, des Zondags 5 u. 25 m. 's avonds, voor de terugreis » Maandags 7 u. 45 m. 's morgens.

GROOTE PRIJSVERMINDERING.

Van *Breda* naar *Antwerpen* en terug:

1ste Klasse fl. 2,88⁵; — 2de Klasse fl. 2,29⁵; — 3de Klasse fl. 1,44⁵.

De overtogt geschiedt in twee uren.

De aankomst te *Antwerpen* is in verbinding met het vertrek naar *Brussel*.

Voor de terugreis is het vertrek van *Antwerpen* in verbinding met de treinen die om 4 u. 's avonds en 6 u. 30 m. 's morgens van *Brussel* vertrekken.

De Nederlandsche reizigers zijn niet gehouden van een paspoort voorzien te zijn.

Voor deze treinen worden te *Breda* plaatsbriefjes afgegeven van af Zaterdag middag 12 ure.

TE HUUR op zeer aannemelijke voorwaarden,

tegen den 15. Maart 1858, in de nabijheid van Breda:

Eene extra vruchtbare, en in volle reek zijnde HOVENIERDERIJ, met ruime HUIZINGE, STAL, SCHUUR, HOF en WEILAND, groot ruim drie Bunders. Een stil en geregeld Huisgezin, zonder kleine Kinderen, zal de voorkeur hebben.

Adres in Persoon of *franco* Brieven, op den Huize *Bouvigne* te *Ginneken*.

, Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van Mejufvrouw VAN DER SANDE, geb. LAAKS, wonende te *Antwerpen*, op *Donderdag den 17. September 1857*, des avonds ten 7 ure, in het *Vlaamsch-Koffijhuis* bij de Wedawe JONKERS te *Breda*, publiek *VEILEN*, en op den *24. September 1857*, in het *Hof van Holland*, finaal *VERKOOPEN*:

Drie perceelen WEIDE, gelegen op Groot-Boeimeer, onder de Gemeente *Princenhage*, Kadastraal bekend onder Sectie I, N°. 531, 547 en 548, zamen ter grootte van 1 Bunder, 7 Roeden, 50 Ellen.

In gebruik te aanvaarden met 11 November 1858, als zijnde in huur bij de Weduwe W. VAN Es te *Princenhage*.

Inmiddels uit de [illegible]

, Ik ontvang aanhoudend de gunstigste berigten over de hulp, die de **REVALENTA ARABICA** aanbrengt in de meest verschillende ziekten; de navraag is in den laatsten tijd zeer sterk geweest en zal naar alle waarschijnlijkheid, hoe meer dit meel bekend wordt, hoe sterker worden, want het is ontegenzeggelijk een bij uitstek heilzaam voedsel, waaraan vele menschen hunne gezondheid te danken hebben. Heb de goedheid mij ten spoedigste te zenden, etc.

GORINCHEM, 28 Febr. 1857. M. H. ROBBEN.

ZINKINGS, hoofdpijn, slijm, zuur, maagpijn, galziekten, aamborstigheid, hoest, verstoppingen, diarrhaea, slechte spijsvertering, oprispingen, spanning op de maag en eene menigte andere ziekten geneest **DU BARRY'S REVALENTA** spoedig en met weinig kosten.

Als voeding voor kleine Kinderen is zij ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding met melk. Zij verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen. Alle moeders raden wij aan het REVALENTA-BOEKJE te lezen, dat ze om niet in het VERKOOPHUIS krijgen kunnen.

Amsterdam, Verkoophuis.	Helmond, A. H. Martin.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» C. H. Veraart.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
Boxmeer, G. Muller.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Tholen, T. J. Mess.
» J. C. Kannemans v. Dashorst.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
Eindhoven, A. Beguin.	

En in de bekende Depôts in de andere Steden.

, De termijn van Inteekening op den

ALMANAK-ASMODÉE

is op den 31sten Augustus gesloten en geene Inteekeningen worden meer tegen den prijs van EEN GULDEN genoteerd... Dat is een speciale last van onzen genadigen Vorst en Heer, wiens lijf-spreekwoord is:

Een eerlijke Duivel houdt zijn woord!

Vermits wij echter van verschillende correspondenten het dringend aanzoek hebben ontvangen om nog eenigen tijd voor iedereen de gelegenheid open te stellen zich het Gulden Boeksken aan te schaffen, zoo hebben wij ons demoedigst gerigt tot onzen verheven Koning, Vorst Asmodée de Eerste, die op ons aanhoudend smeeken, eindelijk wel goedgunstiglijk heeft gelieven te bepalen, dat de Inteekening zou geopend blijven tot 30 September, met dien verstande, dat zij, die vóór den 15den September zich doen inschrijven, den

ALMANAK-ASMODÉE

nog zullen bekomen tegen betaling van *f* 1,25, en zij, die evenwel nalatig zijn van deze genadige bepaling te profiteeren van af den 15den tot en met den 30sten September de som van *f* 1,50 te betalen zullen hebben, terwijl die prijs bij de verschijning op 1 October onherroepelijk tot *f* 2,50 verhoogd moet worden...

Evenzeer als de tegenwoordige ministers de actualiteit eerbiedigen, zoo zal ook de

ALMANAK-ASMODÉE VOOR 1858

geheel naar de actualiteit ingerigt zijn. Hij zal zijn in den geest des tijds...

Exceptioneel

als Mr. v. d. Brugghen, want hij zal niet gelijk zijn aan de bestaande jaarboekjes, welke als wintersporten voor den zomergeest van waterige zangers opgevuld worden met sentimenteele lofdichten op Lize en Trijntje en Mietje en Naatje, ontboezemingen aan den bever van een boekje of meirtje, en langgerekte zedepreeken in alexandrijnen naar aanleiding van een afgevallen espenblad of een opkomenden maneschijn... Al die ouderwetsche jaarboekjes kunnen hunne matten gerust oprollen... De Almanak ASMODÉE knikkert ze van de baan, want hij zal meer zijn, hij zal meer bevatten...

Humor en Satyre zijn de ceremoniemeesters... Suikerbroodjes en bitterkoekjes zullen aangeboden worden, op een gouden schotel... Lachjes en krabbels zullen in gelijke mate worden uitgedeeld... Eau de Cologne met mousseline vermengd voor de Dames, en krachtig nieskruid voor de heeren...

De Almanak ASMODÉE zal een olla-podrida zijn voor vriend en vijand... Om zijne sierlijke kleedij (hij wordt keurig gebonden in rood linnen, verguld op snee en met gouden stempels), keur van kiesche ujen, boertige gedichten en jolig proza zal hij door elke dame van smaak met liefde als geschenk ontvangen worden en haar eene lievelingslectuur zijn... En als de lieve dames vóór ons zijn, wie zal dan tegen ons durven wezen?!!

De Almanak ASMODÉE zal dus bij zijn rijken inhoud en zijn prachtige uiterlijk, exclusief GOEDKOOP zijn:

EEN Gulden Vijf-en-twintig Cents slechts

voor 10 vel of 160 bladzijden druks, met minstens

50 à 60 geestige gravures.

☞ Deze bepaling vervalt den 15 September. De achterblijvers moeten het gelag betalen... De vluggen sparen Vijf-en-twintig Stuivers dit, door voor medio September in te teekenen, waartoe de gelegenheid bij elken boekhandelaar en post-directeur openstaat.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.